

tüted

HABERLER

İÇİNDEKİLER

- o Yaşasın
Demokratik Güçlerin Eylem Birliği
- o 7 Yılda Memur Maaşları %35.4 düştü
- o TÜTED 7 Yaşında
- o Hayat Neden Pahalı
- o Çıraklık, Kalfalık mı, kölelik mi?
- o Aşkale: İşçilerin Direnişi sürüyor
- o Asgari ücret üzerine

52. Sayı Ekim 1977

TABAN FİYATLARINI HAYAT PAHALILIĞINI VE FAŞİST BASKILARI PROTESTO MITING VE YÜRÜYÜŞÜ

EĞİTİM DEMOKRATİKLEŞTİRİLMELİ
ÖĞRENİM ÖZDURLUĞU VE
CAN GÜVENLİMİ SAĞLANMALIDIR

TABAN FİYATLARININ TESPİTİNE
ÜRETİCİ DE KATILMALIDIR.

ZANLARA HAYIR!

FAŞİST CİNAYETLER, KIZINLAR VE
İŞKENCELERİN HESABI SORULACAKTIR

GREVLİ-TOPLU SOZLEŞMELİ
SENDİKAL HAKLARIMIZI ALACAKIZ.

5 KASIM CUMARTESİ SAAT: 12.00
YER: BURSA'DENİZLİ TRAFİK

TÜTED Genel Başkanı Aykut Göker
18.10.1977 günü basına bir açıklama yaparak
MSS'in lokavt uygulamalarını kınamış ve
şöyle demiştir:

Madeni eşya işkolunda tekelci seramyenin örgütü MESS,
işçi sınıfına karşı saldırısını giderek yoğunlaştırıyor.

17 Ekim Pazartesi günü toplam 6.000 kişiyi kapsayan
MESS'e bağlı 13 DİSK çatısı altında örgütlü olarak verdiği
ekonomik ve demokratik haklar mücadelesini, işçi sınıfının
yasal hakkı olan grev silahını, bir hak olmayan lokavt ile kır-
mak yolunu seçti.

MESS Uluslararası Para Fonunun istekleri doğrultusunda
üretimi durdurmak, kalkınma hızını düşürmek işçi ücretleri-
ni dondurmak, tekelleşmeyi hızlandırmak için grevleri uza-
tıyor, yeni işyerlerinde lokavt uyguluyor.

MESS görevini yerine getirmek için binlerce işsize yeni iş-
sizle katmaktan çekinmiyor.

Grevlere karşı "lokavt", toplumsal muhalefete karşı baskı,
kıyım, terör...

LOKAVT HAK DEĞİL SUÇTUR

MESS'E
KARŞI
OMUZ
OMUZA

Ücretlerin arttırılması taleplerine karşı hayat pahalılığı,
enflasyon ve işsizlik...

Dışa bağımlı egemen güçlerin ülkemizde işçi sınıfı ve tüm
emekçilere verdiği tek şey bunlar.

MESS'e bağlı 12 işyerinde başlayan lokavt, başta işçi sınıfı
olmak üzere tüm emekçilere yöneltilmiş bir saldırdır. Kaza-
nılmış ekonomik ve demokratik bağları geriletmeye yöne-
lidir. Egemen güçlerin sürdürdüğü saldırılara karşı durmak,
bir hak olmayan lokavt'ın kaldırılması için mücadele ver-
mek, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin görevi-
dir.

İşçi sınıfımız tekelci sermayenin saldırısına geçit vermeye-
cek, kararlı mücadelesini, tüm demokratik güçlerin desteğini
de alarak sürdüreceği yeni mevziler kazanacaktır.

Teknik elemanlar olarak; MESS'e karşı grevlerini sürdür-
mekte olan grevci işlerin grevci teknik elemanların, lokavt
nedeniyle işlerinden atılmak istenen teknik eleman ve işçi-
lerin yanında olduğumuzu belirtir, lokavt'ın kaldırılması
için üzerimize düşen tüm görevleri yerine getireceğimizi
açıklarız.

YAŞASIN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ

—Hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk dayanılmaz boyutlara ulaşıyor...

—Faşist baskı, kıyım ve terör giderek yoğunlaşıyor...

—Fabrikada, dairede, okulda, sokakta can güvenliği diye bir şey kalmadı...

—Tekelci Sanayi burjuvazisi grevlerde bir çözüme ulaşılmaması için direniyor, öte yandan lokavtlarını inatla sürdürüyor...

Bütün bunlar işçi sınıfının ve diğer tüm emekçi sınıf ve tabakaların ortak sorunları. Ortak sorunlar yoğunlaştıkça halk kitlelerinin demokratik toplumsal muhalefeti de giderek yükseliyor.

Ancak halk kitlelerinin tepkisi Parlamento içinde yansımasını bulmuş değil. Halk kitlelerinin tepkisi, demokratik toplumsal muhalefet örgütlü bir güç haline dönüştürülebilmiş ortak bir mücadele platformundabirleştirilebilmiş değil. Örgütlü mücadeleye dönüştürülemediği, sadece şikayetler, belirli hedeflere yönetilemeyen tepkiler düzeyinde kaldığı sürece demokratik toplumsal muhalefet temeldeki sorunların çözümünde tek başına yeterli değil.

Böylesi bir ortamda demokratik kitle örgütlerini bekleyen önemli görevler var. Demokratik kitle örgütlerinin sorumlulukları her zamankinden daha ağır.

Demokratik toplumsal muhalefeti yaygınlaştırmak birincil görev. Üye tabanlarının ekonomik demokratik taleplerinden kaynaklanarak tabanda örgütlenmeyi geliştirmek, örgütlü mücadeleyi geliştirmek, yükseltmek bu görevin bir parçası. Bu görevin bir diğer parçası, tüm işçilerin ve emekçilerin birlik ve dayanışmasının hem tabanda, hem de örgütleri düzeyinde sağlanabilmesi ile ilgili. Ortak sorunlar, ortak talepler doğrultusunda ortak mücadelenin örgütlenmesi ile ilgili.

Ortak mücadelenin güncel hedefi belli. İşçi sınıfının ve diğer tüm emekçi sınıf ve tabakaların ortak sorunlarına kaynaklık eden Türkiye kapitalizminin sırtını dayadığı dünya emperyalist kapitalist sistemine yani emperyalizme ve artık açıktan tezgahlanmaya çalışılan faşizme karşı mücadele ortak güncel hedef.

Demokratik toplumsal muhalefetin antiemperyalist antifaşist mücadeleye kanalize edebilmesinde bu önemli bir işlevleri bulunan demokratik kitle örgütlerinin kendi paylarına düşen görevlerini yerine getirebilmelerinin yolu eylembirliğinden, güçbirliğinden geçiyor. İlericilerin demokratların, yurtseverleri, sosyalistlerin demokratik kitle örgütlerinin yani işçi sınıfının ilerici sendikal hareketinde yer alan sendikal örgütlerin, eğitim emekçilerinin, büro emekçilerinin, sağlık personelinin, teknik elemanların, gençlerin, kır emekçilerinin, kadınların ilerici, demokrat kitle ve meslek örgütlerinin antiemperyalist, antifaşist eylem birliği, güç birliği platformunda buluşmaları tarihi bir görev olarak gündemde. TÜTED böyle bir platformun oluşması için payına düşen görevi üstleniyor, üstlenecektir.

**YAŞASIN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ;
GÜÇBİRLİĞİ.**

Aykut GÖKER
TÜTED Genel Başkanı

Yaşam pahalılığının, enflasyonun, zamların çalışanlar üzerinde dayanılmazlığa varan boyutlarda etkisini hissettirmesiyle asgari ücret konusu da hemen gündeme getiriliyor, tıpkı yan ödeme, katsayı, kira tazminatı gibi çözüm diye gösterilmeye çalışılarak.

Bilindiği gibi anatüzüğünün başlangıç kısmında "çalışan herkese uygun yaşama normlarını sağlayacak bir ücretin garanti edilmesinin zorunlu olduğu" amacını benimsemiş Milletler Arası Çalışma Teşkilatına, Türkiye'nin üye oluşu eskilere dayanır.

İş Yasalarımıza asgari ücret konusunun girişi ise 1936 tarihli, 3008 sayılı yasayla başlar, bu yasaı değiştiren 1951 tarihli 5518 sayılı yasa da yeni bir takım ilkeler getirir. Bununla asgari ücretleri saptama yetkisi mahalli komisyonlara verilmekte, komisyonların çalışmaları ise bir yönetmelikle düzenlenmektedir. İş Hukukumuzun asgari ücretle ilgilenmesi bu kadar eskiye gitmesine rağmen, bu hükümlerin işlerlik kazanmaya başlaması için yetmişli yıllara gelmesi gerekecektir.

28.7.1967 tarih ve 931 sayılı İş Yasasının 33. maddesi asgari ücretlerin saptanmasında tamamen yeni düzenlemeler getirir. Mahalli komisyonlar kaldırılarak merkezde tek bir asgari ücret komisyonu oluşturulmakta, en geç iki sene içinde bir asgari ücret tesbit zorunluluğu getirilerek hizmet akdi ile çalışan tüm işçilere uygulanması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Oluşturulan bu asgari ücret komisyonu bir yıl süren çalışmalarını sonucu 1 sayılı kararıyla Türkiye'yi iller itibariyle altı gruba ayırarak, her grup için değişik asgari ücret saptamıştır. Yine 16 yaş ve daha küçük yaşta işçiler için iki lira eksik asgari ücret belirlenmiştir. 6.6.1969'da yürürlüğe giren bu kararın özel kesime ait işyerlerinde uygulanma olanağının yarı yarıya olduğu o zamanlar gözlenmişti. 931 sayılı Yasanın Anayasa Mahkemesince iptali sonucu 27.8.1971 tarihinde yürürlüğe giren 1475 sayılı yasa halen 33. maddesi ile asgari ücret konusunu belirlemektedir:

1- Hizmet akdi ile çalışan ve iş yasası kapsamına giren her türlü işçi ile gemi adamı ve gazetecilerin asgari ücretlerinin en geç iki yılda bir asgari ücret tesbit komisyonu tarafından belirleneceği,

2- Asgari ücret tesbit komisyonunun:

- Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürü veya yardımcısı,

- İşçi sağlığı genel müdürü veya yardımcısı,
- D.İ.E. ekonomik istatistikler dairesi başkanı veya yardımcısı,

- Sanayi ve ticaret bakanlığı konjonktür ve yayın dairesi müdürü veya yardımcısı,

- D.P.T.'dan konu ile ilgili dairenin başkanı veya yetki vereceği bir görevli,

- Bünyesinde en çok işçiyi bulduran en üst işçi teşekkülünden beş,

- Bünyesinde en çok işvereni bulduran en üst işveren teşekkülünden beş, temsilciden kurulacağı, en az on üye ile komisyonun toplanacağı ve oy çokluğu ile kararların alınacağı öngörülmüştür.

Özelliği olan, asgari ücret tesbit komisyonunun bileşimidir. Yasa, komisyonu 15 üyeden oluşturmakta, bunun 2/3'ü yani on üye ile siyasal iktidar ve işverenler temsil edilmektedir. İşçi temsilcilerinin sayısı ise beştir, yani iktidarın ve işverenlerin asla çelişmeyen görüşleri her zaman için asgari ücretleri belirlemeye yetmektedir.

Asgari ücretle amaçlanan, işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım, ve kültür gibi en vazgeçilmez gereksinimlerinin günün fiyatları üzerinden karşılanmasıdır. Her defasında

ASGARI ÜCRET ÜZERİNE

Ömer NART
Soyistay Denetçileri Derneği
Yönetim Kurulu Üyesi

ise, saptanan asgari ücretlerin, yalnızca yaşamak için gerekli olan bu giderleri karşılamaktan çok uzak olduğu görülür. Bunun da ötesinde bu ücretin saptanmasında yalnız işçinin satın alma gücünü sabit tutma amacı değil, artan ulusal gelirden ve verimlilikten oranlı bir pay almasıdır da çağdaş olan. Aynı zamanda asgari ücret uygulaması işçilerin büyük bölümü için halâgüvence olmaktan uzaktır. Sendikalı işçinin ücretleri ve sosyal hakları toplu sözleşmelerle belirlenmekte, çoğu kez de asgari ücretin üzerinde olmaktadır. Sendikalı işçi sayısının tüm emekçilere oranla bir hayli azınlığı da ülkemizin gerçeği. İşsizliğin yoğun, işçinin de sendikasız oluşu asgari ücretin hiçe sayılmasına, anlamını yitirmesine neden oluyor. Bordroya asgari ücret üzerinden imza atan fakat asgari ücretin çok altında ücret alan örgütsüz emekçi yığınlar vardır.

Buna karşılık asgari ücret bir hakkı sınırlamak için rahatça kullanılıyor. 1475 sayılı İş Yasasının 14.maddesi 4.7.1975 tarihli 1927 sayılı yasayla değiştirildi. Getirilen hükümlerden bir tanesi kıdem tazminatına esas olacak ücretin, tesbit edilen asgari ücretin 7,5 katından fazla olamaması.

Asgari ücret 15.5.1975 tarih ve 1897 sayılı yasanın 1. maddesi ile memurlarla ilgilendirilmiş ve memur aylıklarının bulunulan yer için saptanan işçi asgari ücretlerinden aşağı olamayacağı kararlaştırılmıştır. Bu gün için bunun memurlar açısından bir yararı bulunmamaktadır. Çünkü 1977 bütçe yılında katsayının 12 olmasıyla en düşük memur aylığı brüt 1920 lira ile zaten asgari ücretin üzerindedir.

İş mevzuatımızda 40 yıllık bir yeri olan sistemin ilk otuz yılda uygulamaya bile geçirilemediğini, günümüzde ise tüm işçilere güvence olamadığını biliyoruz.

Çalışanların giderek yoksullaştırılması, yönetenlere karşı hoşnutsuzluğu ve muhalefeti de beraberinde getiriyor. Oyalamak ve tepkileri yumuşatmak için yeni araçlara gerek duyuluyor, zom paketinden sonra asgari ücret lafının çok edilmesi bu yüzden. İktidarın bir kısım sözcüleri 300 lira olacağından dem vururken, çalışma bakanı ancak %10-20 artabileceğini söylemekten çekinmiyor.

Asgari ücret konusunda bugün için doğru olan bir çözümden yana tavır alınarak işlerlik kazanması sağlanabilir. O da belirlenen yeni asgari ücretle bir önceki asgari ücret arasındaki farkın tüm ücretlere yansıtılması sağlamaktır.

KIBRIS'TA
MEMURLARIN SENDİKAL MÜCADELESİ
BAŞARIYLA SÜRÜYOR

TÖB-DER, TMMOB, TÖM-DER, TÖTED, Halkevleri, DGDF, İGD, ÇHD, TÖMAS, PİM, TÖMÖD, AKD, TİB, ATO, SGB, DHKD, İşçi Kültür Der, Töm-Zer-Bank Der, Dev-San-Der, Enerji-Der, T.Zir-Der, İM-DER, Demiryolları M.Der, TÖM-OR-DER Genel Başkanları, Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası'nın yürüttüğü sendikal mücadele ile ilgili olarak basına aşağıdaki açıklamayı yaptılar.

Türkiye'de kamu çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar için verdikleri mücadele sürerken, Kıbrıs'ta kamu kesiminde çalışanlar, örgütlendikleri "Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikasında" grev ve toplu sözleşme silahını kullanarak ekonomik ve demokratik hakları için mücadele veriyorlar. Her ülkede olduğu gibi Kıbrıs'ta da egemen güçler sendikal mücadeleyi engellemek yolunu seçiyor.

Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası'nın örgütlü mücadelesi başarıya ulaşırken, Kıbrıs Türk Federe Hükümeti, Sendikanın aldığı grev kararlarını ertelemekte, Sendika üyeleri işten atılmaktadır. Amme Memurları Sendikasının karşısına sarı sendikalar çıkarılmaktadır.

Son olarak, Ağustos ayı içerisinde, Kıbrıs Türk Federe Hükümeti ile sürmekte olan anlaşmazlık sonucu, K.T. Amme

Memurları sendikası Devlet dairelerinde süresiz olarak greve gitti. Grev uygulaması, çeşitli baskı ve 18 memurun işten çıkarılmasına rağmen başarıya ulaştı. Hükümet Sendikanın isteklerini kabul etti. Ancak, K.T. Federe Hükümeti, başta işten atılanların tekrar işe alınması hükmü olmak üzere, antlaşma hükümlerini halen uygulamamakta, Sendikayı güçsüz bırakmak için grev'de geçen günlere ait maaşlardan kesinti yapmaktadır. Hükümetin bu tutumu, K.T. Amme Memurları Sendikasını yeni bir greve zorlamaktadır. Aynı zamanda bu grev, Kıbrıs'ta sürdürülen sendikal mücadelenin geleceği açısından büyük önem taşıyacaktır.

Biz, Türkiye'de başta kamu kesimi çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarını savunan ve bunun için mücadele veren demokratik kitle örgütleri olarak Kıbrıs'lı memur kardeşlerimizin sendikal mücadelelerinin başarıya ulaşmasını diliyoruz. Bu yolda her türlü katkıyı yapmayı, sendikal mücadelemizin bir gereği sayıyoruz. Kamu çalışanlarının sendikal haklar mücadelesi, uluslararası dayanışmalarla güçlenecek ve başarıya ulaşacaktır.

Yaşasın K.T. Amme Memurları Sendikasının sendikal mücadelesi,
Yaşasın Kıbrıs'lı ve Türkiye'li çalışanların ortak dayanışması.

K.T. Amme Memurları

EN
YÜCE
DEĞERDİR

İLERİCI SENDİKALAR FEDERASYONU (İSEF)
KURULUŞ BİLDİRGESİ

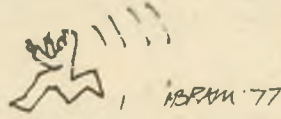
ÇAĞRI

EMEĞİN
ONURU
SENDİKAL
OLMAKTIR.

K. T. AMME MEMURLARI SENDİKASI YAYIN ORGANI

Ayhan Başaran

Anayasanın 45nci maddesi "Devlet çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır." hükmünü getirmektedir. Oysa bugün memurlar hiçbir adalet ölçüsüyle ve insanlık onuruyla bağdaşması mümkün olmayan geçim şartlarına itilmişlerdir. Özellikle son yapılan zamlardan sonra memurların içine düştükleri geçim sıkıntısı katlanılmaz boyutlara varmıştır.

Vergi iadesi, yatırım indirimi, ucuz ara mal satımı gibi özendirici ve kâr artırıcı önlemlerle özel sektöre donatıp, kazançlarından neredeyse vergi almaktan kaçınan M.C., memurları içine düştükleri yıkıntıdan kurtaracak hiçbir köklü çözüme yanaşmamaktadır. "Kalkınma", "Büyük Türkiye", "Büyük Sanayi Hamlesi" nutuk ve gösterileri arasında memur kelimesinin tam anlamıyla açığa mahkum edilmiştir. Bir yandan kıyımlar ve sürgünler öte benimsenen kalkınma modelinin, bu geri kapitalist düzenin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Zira bu ekonomik düzen emekçi sınıf ve tabakaları iliklerine kadar sömürerek hakim sınıflara fon yaratma temeline dayalıdır. Emperyalizmin belli başlı örgütlerinden İMF'nin önerdiği istikrar tedbirlerinin başında memur maaşlarının ve işçi ücretlerinin dondurulması konularının yer alması da memurların sefalet itilmelerinin bir kin, garz ve rastlantı sonucu değil, emperyalizmin ve kökü emperyalizme bağlı (bu geri) kapitalist düzenin mantığı gereği olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Emekçileri ve bütün çalışanları örgütleyen kitle örgütleri mücadele için hedef belirlerken bu gerçeği gözardı edemezler.

SEFALET ÜCRETİ

Fiat hareketlerinin ücretlilerin geçinme şartlarında meydana getirdiği değişiklikleri izlemek amacıyla Türkiye'de tutulan geçinme endeksleri, bu işlevlerini yerine getirebilmek için gerekli şartları taşımaktan hayli uzak olmalarına rağmen (esas alınan tüketim kalıplarının eksikliği, kira artışlarını dikkate almamaları gibi), memurların sefalet çizgisinin altına hızla düştüklerini işaretliyor.

Bugün ortalama memur maaşı 3.300.-TL.dir. Emekli keseneği, gelir vergisi, Mali Denge Vergisi, Damga Resmi, Meyak kesintileri çıktıktan sonra ele geçen net maaş ortalama 2.090.-TL. dolaylarındadır. 1 milyon 200 bine yaklaşan memur kitlesi bu ortalama maaş çemberi içindedir. Katsayı sisteminin yürürlüğe girdiği 1970 yılında ise ortalama maaş brüt 1575.-TL net 1129.-TL. idi. İstanbul Ticaret Odasının tuttuğu geçinme endeksine göre 1970 yılından 1977 Martına kadar fiatlar yüzde 208.8 artmıştır. Ortalama net memur maaşındaki artış ise yalnızca yüzde 85.1 dir. Bu, 1970 yılında ortalama 1129.-TL. olan memur maaşının bugün 1970 fiatlarıyla 653.-TL.'ye düşmüş olduğu anlamına gelmektedir. Bu iki rakam varılan sefalet çizgisini çok açık sergilemektedir.

Daha somutta konuşabilmek için 1970 deki ve bugünkü net ortalama maaş ile satın alınabilen temel gıda maddelerinin miktarlarını karşılaştırmak yeterlidir.

Ortalama Maaşla Satılabilen Temel Gıda Maddeleri Miktarları		
	1970	1977
Ekmek	806 Kg.	363 Kg.
Pirinç	223 Kg.	80 Kg.
Toz Şeker	318 Kg.	237 Kg.
Et	88 Kg.	31 Kg.
Margarin	168 Kg.	119 Kg.
Süt	451 Lt.	237 Lt.

Görüldüğü gibi 1970 yılındaki ortalama maaş ile 806 Kg. ekmek alınabilirken bugün ortalama maaşla 363 Kg.; 1970'de 223 Kg. pirinç alınabilirken bugün 80 Kg.; 1970'de 318 Kg. toz şeker alınabilirken bugün 237 Kg.; 1970'de 88 Kg. et alınabilirken bugün 31 Kg.; 1970'de 168 Kg. margarin alınabilirken bugün 119 Kg.; 1970'de 451 Lt. süt alınabilirken bugün 237 Lt. süt alınabilmektedir.

7 YILDA MEMUR MAASLARI %35,4 DÜSTÜ!

KALKINMADAN PAY: SEFALET

1970-1977 arası Milli Gelir yaklaşık yüzde 50 kadar artmıştır. Memurlar ise değil artan milli gelirden pay alarak yaşam koşullarını iyileştirmek; yukarıdaki tabloda da izleneceği üzere elindekilerin çok büyük bir kısmını yitirmişlerdir. Ticaret ve Sanayi burjuvazisinin, toprak ağalarının zenginliklerine zenginlik katan "kalkınma hamlesi" memura yalnızca sefalet getirmiştir. Bundan çıkan bir başka sonuç ise işçi memur ve diğer emekçi sınıf ve tabakaların sefaletini temel alan bir ekonomik düzenin yürütülmeye çalışıldığıdır. Enflasyon bu düzenin vazgeçilmez belli başlı araçlarından biridir. Böyle olduğu için de MC istikrar tedbirleri adı altında enflasyonu hızlandırıcı zam furçasına girmiştir.

TERFİ Mİ, TENZİL Mİ

Enflasyon benimsenen kalkınma modelinin vazgeçilmez bir aracı olduğundan memurları kıdeme ve liyakate özendirmek amacıyla getirilen "terfi" kademe ve derece ilerlemesi kurumu da memurun satınalma gücünde, refah düzeyinde hiç bir iyileşme sağlamamaktadır. Örneğin 1970 yılında 12. derecenin 1. kademesinden göreve başlayan bir devlet memuru o tarihte brüt 1.225.- TL. net 925.- TL. maaş alırken; bugün 10. derecenin 2. kademesine yükselmiş memur brüt 3.360.- TL. net 2.112.- TL. maaş almaktadır. Bu iki tarih arasında fiyatlarda meydana gelen artış dikkate alındığında bu memurun maaşı devlete verdiği sekiz yıllık emeğe, bir sürü kademe ve derece ilerlemesine karşılık 1970 para değerine göre 683.- TL'ye düşmüştür. Memurun sekiz yılda geldiği yer 1970'teki satın alma gücünün 242.- TL. daha gerisidir. Böylece terfi eden memur bile aslında satın alma gücünde yüzde 35,4'lük bir kayba uğramış olmaktadır.

VE KATSAYI

657 Sayılı Devlet Memurları Yasasının 154. maddesi maaş artışına temel olan katsayının saptanmasında memleketin ekonomik gelişmesi ve genel geçim şartlarının dikkate alınması kuralını getirmektedir. Yasaya göre katsayı saptanırken fiyat artışları ve milli gelirdeki artış dikkate alınacaktır.

Bugün katsayı yasanın ruhuna uygun olarak saptanmış olsaydı ortalama net memur maaşı 2.090.- TL. değil, net 5.229.- TL. dolaylarında olacaktı. Ortalama memur maaşının bu düzeye çıkması için bugün katsayınının 38 olması gerekirdi. Katsayının yasaya göre varması gereken nokta ile bugünkü katsayı karşılaştırıldığında son derece trajedi-komik bir durum ortaya çıkmaktadır.

Aslında katsayı sistemi memurların bugün içinde buldukları yıkıma hiç bir çözüm getiremez. Zira asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret miktarının bile objektif ölçülerle saptanamadığı Türkiye'de mevcut katsayı sistemi baremin alt derecesindekilerle üst sıradakiler arasındaki denge-sizliği artırmaktan başka hiç bir sonuç yaratmaz. Yapılacak şey grevli toplu sözleşmeli sendika hakları elde ederek toplu sözleşmelerle bir yandan maaş yelpazesini daraltmak, öte yandan memurun satınalma gücünü hiç olmazsa fiyatlara yetiştirmek olmalıdır. Bu geri kapitalist düzende memur ve tüm emekçiler için daha fazla olanaklar yoktur.

ÇÖZÜM: ÖRGÜTLENME

Bugün tam bir sefalet içine itilmiş memurların kurtuluşunu memuru bu duruma getirmiş siyasal iktidarlardan ve onların dayandığı sınıflardan beklemek beyhude bir ümittir. Kira tazminatı, yukarıdaki rakamlar dikkate alındığında oyalayıcı ve göz boyayıcı bir taktikten başka birşey olamaz. Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılması ise hiç bir şekilde mümkün değildir. Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılmasının bütçeye maliyeti 25 milyar TL. dolaylarındadır. Böyle bir maliyeti ne siyasal iktidar göze alabilir, ne de IMF buna izin verir.

Çözüm memurun kendisine kalmaktadır. Bu düzenden memur için tek çözüm örgütlenerek siyasal iktidarın karşısına bir pazarlık gücüyle çıkmaktır. Bunun yolu da grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar için örgütlü mücadeleden geçer. O halde memurun bugün yapacağı şey kendisini sefalette iten siyasal iktidara yakınmak değil, ona karşı örgütlenerek grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar için mücadele vermektir.

5 Kasım Günü Taban Fiatlarını, Hayat Pahalılığını ve Faşist Baskıları Protesto miting ve yürüyüşlerinin ilki Bursa'da yapıldı. Bursa Atatürk Stadında başlayan ve kitlenin aktif bir şekilde katıldığı yürüyüş, mitingin yapılacağı meydana kadar yol boyunca kalabalık bir halk kitlesi tarafından ilgi ile izlendi.

"Kahrolsun Faşizm", "Bağımsız Türkiye", "İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği" sloganlarının ağırlıklı olarak atıldığı yürüyüş coşkulu bir havada devam etti. Daha sonra kortej beş bini aşkın bir kalabalıkla miting meydanında toplandı.

Yerel temsilcilerin konuşmasıyla başlayan Mitingde daha sonra 24 Demokratik Kitle Örgütü adına Aykut Göker ve Yasin Ketenoğlu bir konuşma yaptılar.

Aykut Göker yaptığı konuşmada özetle şu görüşlere yer verdi:

"Hayat pahalılığını işsizliği hepimiz yaşıyoruz. Konut sorunu, bir yanda bir mutlu azınlık yani parabalaları İstanbul Kalender sırtlarında devletin arazisi üzerindeki villalarında mutlu hayatlarını sürdürürken, bizler öte yanda, gültepedeki gecekondu panzerlerle

YAŞASIN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ

yerle bir edilenlerle birlikte, maaşlarımızın, ücretlerimizin yarından çoğunu götüren ev kiralalarında yaşıyoruz. Çocuklarımızın, gençlerimizin can güvenliğinden yoksunluğunu, çocuklarımızı okutamamanın, yüksek tahsile gönderememenin ezikliğini birlikte yaşıyoruz.

"Biz işçileriz, biz eğitim emekçileriyiz, büro emekçileriyiz, teknik elemanlarız, yani emekçiyiz. Onlar bir avuç sermayedar, büyük toprak ağası, büyük tüccar, tefeci, banker. Onlar Türkiye'nin büyük burjuvazisidirler. Bu düzen onların düzeni, bu dışa bağımlı kapitalist sistem onların sistemi. Sistemin çarkları onlardan yana dönüyor..."

"Ama dostlar, bu çarklar hiç tersine dönmez değil. ancak bağlı olduğu sistemle tersine döner. Döndürecek olan biziz."

Aynı gün yapılan Trabzon Miting ve Yürüyüş'ünde ise 24 Demokratik Kitle Örgütü Adına Gültekin Gazioğlu ve Ahmet Yıldız birer konuşma yaptılar. Gültekin Gazioğlu özetle şöyle konuştu:

"Binlerce öğretmen, öğrenci, memur, teknik eleman, sağlık personeli üzerindeki kısımlar, sürgünler zalimce sürdürülüyor. İnsanlık dışı bir uygulama ile binlerce aileyi parçalıyorlar. Hergün bir çok öğretmen oradan oraya sürülüyor, saldırıya uğruyor, katlediliyorlar. Onlar; emekçi halkın kurtuluş mücadelesinin saflarında yer alan öğretmenlerden, aydınlardan ölümden korkarcasına korkuyorlar..."

"Bunun için ellerinden geleni yapıyorlar. Bu tehlikeli uygulamalar karşısında daima uyanık olmalıyız. Varolan kısıtlı demokratik hakların dahi adım adım yok edilmesi karşısında tüm ilerici, yurtsever, devrimci demokrat kişi ve kuruluşlar ortak hedefler doğrultusunda eylem ve güçbirliği yapmak zorundadırlar. Demokratik kitle örgütleri olarak oluşturduğumuz bu güçbirliğini pekiştirmeli, genişletmeli, kalıcı hale getirmeliyiz."

Günün üçüncü Miting ve Yürüyüşü Denizli'de yapıldı. Çok sayıda örgütün flamlarıyla katıldığı Miting ve Yürüyüşte elektrik kesintisi yüzünden konuşma yapılamadı. Yürüyüş'ün sonunda Miting meydanına gelen kalabalık 10 bin kişiyi geçiyordu.

Yapılan üç Miting ve Yürüyüş'e TÜTED Şubeleri etkin bir biçimde katıldı.

Yaşasın
Demokratik Güçlerin
Eylem
Birliği

TÜTED 7 YAŞINDA

Haluk ORHUN

TÜTED Genel Sekreteri

TÜTED 1971 YILINDA KURULDU

1971'de TEKSEN mirasını, TEKSEN'in sahip olduğu ekonomik ve demokratik hakların çok gerisinde, içinde bulunduğu somut durum nedeniyle kitlesel destekten yoksun olarak devir alan TÜTED, dernek statüsünde, ama TEKSEN'in açtığı teknik elemanların ortak mücadele bayrağını yükseltme inancıyla faaliyetine başladı.

Bugün teknik elemanların yurt düzeyinde TÜTED çatısı altında verdikleri mücadele tüm gerici ve faşist güçlere vurarak sürüyor.

Bugün derneğimiz TÜTED:

— Tekniker, teknisyen, mühendis, mimar demeden tüm teknik elemanları bünyesinde barındırıyor. Teknik elemanlar arasındaki ayrılıkçı tavrlara karşı, teknik elemanların birliğini savunuyor.

— Teknik elemanların somut sorunlarından hareket ederek ve tutarlı hedefler göstererek onları ekonomik demokratik mücadeleye en geniş biçimde sokmak için mücadele veriyor. Bu mücadelenin işçi sınıfı ekseninde etrafında ve rilmekte olan bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden ayrı düşünülmemeyeceğini savunuyor.

— Temel olarak; teknik elemanların işçi sendikalarında örgütlenmesini amaçlarken, yasal olarak sendikalaşma hakkına sahip olan teknik elemanların sendikalaşması için çalışıyor. Sendikalaşmış teknik elemanların mücadele deneylerinden yararlanıyor.

Derneğimiz amaçlarını gerçekleştirmek için; en geniş teknik elemana ulaşmanın gereğinden hareketle yurt düzeyinde örgütleniyor. TÜTED; başarısının örgütlü gücüne dayanacağını bilinciyle teknik elemanların toplumsal yaşama daha çok ağırlıklarını koyması gereğine inanıyor. Bu inançla, aynı amaçlı kitle örgütleri ile ortak çalışmalar içinde olanca gücüyle yer alıyor. Demokratik güçlerin güç ve eylem birliğini savunuyor. Dünya teknik eleman örgütleri ile karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesini gerekli görüyor.

Demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve altında Türkiye'nin imzası bulunan tüm uluslararası andlaşmaların hayata geçirilmesi için mücadele veriyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına şiddetle karşı çıkarak anti-faşist ve anti-emperyalist mücadele içinde yer alıyor.

TÜTED, yıllardır uğrunda mücadele verdiği amaçları doğrultusunda çalışmasını bugün de sürdürüyor, bundan böyle de her gün yeni teknik elemanların katılımıyla daha da güçlendirerek sürdürecektir.

Yaşasın teknik elemanların örgütlü birliği!

Yaşasın, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi!

Teknik elemanların sınıfsal konumlarının gereği olarak örgütlenip bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine katılması 1960-1970 dönemine rastlar.

İşçi ve emekçilerin örgütlendiği, yeni ekonomik ve demokratik kazanımlara toplumsal muhalefetin tüm kesimlerinin sahip çıktığı bu dönemde; teknik eleman odaları burjuvazinin elinden çekip alındı. Teknik elemanların mühendis-teknisyen-tekniker ayrımı gözetmeden aynı çatı altında ortak mücadele vermesinin gereği ortaya çıktı.

1961 Anayasası'nın kendilerine verdiği sendika kurma hakkını kullanan teknik elemanlar, 1970 yılında TEKSEN'i kurdular. TEKSEN'in grev silahını ele geçirme ve teknik elemanların işçi statüsüne alınma mücadelesi sürerken yapılan üç günlük iş bırakma, mücadelede kararlılığın önemli bir göstergesi oldu. 1971 12 Mart'ı ile başlayan faşizm özelemleri işçi haklarını, temel demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlarken Anayasayı değiştirip kamu kesiminde çalışanların sendika kurmasını engelledi. TEKSEN'in kapatılması ve yöneticilerinin içeri alınmaları sürerken 1971 Kasım ayında Dernek statüsünde TÜTED kuruldu.

HAYAT PAHALI NEDEN?

Seçimler yapıldı. 2.MC yeniden iktidara geldi. Seçimlerden önce kitlelerin tepkisini çekmemek için bekletilen zamlar ardı ardına yapılmaya başlandı. Bu yeni zamlarla zaten hergün daha artan hayat pahalılığı inanılmaz boyutlara vardı. İktidar bu zamların kaçınılmaz olduklarına kitleleri inandırmak için elindeki bütün araçları kullanıyor. Muhalefet emekçilere pahalılığın nedeni olarak hükümeti kötü yönetimini gösteriyor, kendi yönetimlerinde bu olgunun önüne geçeceğini söylüyor. Sermaye çevreleri her yerde her zaman yaptıkları gibi pahalılığı: nedenini ücret artışlarına bağlıyor, çare olarak ücretlerin dondurulmasını istiyorlar.

Aslında pahalılık ve enflasyon ne Türkiye'de nede dünyada yeni bir olgu değil. Bu olgu Kapitalist ekonominin doğal sonucu. Ve tarihi onun kadar eski. Enflasyonu sadece kapitalizmin belli dönemlerinin bir hastalığı olarak görmek gerek. Enflasyon aslında emekçilerin ücretlerinin artan hayat pahalılığı yoluyla kapitalistlerce geri alınmasının bir yolu.

Örneğin, ortalama net teknik eleman maaşının 4000 TL olduğunu varsayalım 1977 Martından bu yana ücret artmadığı halde enflasyon oranı %30'a yaklaşıyor. Bu da teknik eleman maaşının satın alma gücünün % 30 azalmış olması demek. Diğer bir deyişle, bir teknik elemanın 4000 TL maaşla bugün Mart ayında 2800 liraya satın aldıklarını ancak alabilmekte. Yani bu teknik elemanın cebinden 1200 TL alınarak sermaye sahiplerine geri verilmekte.

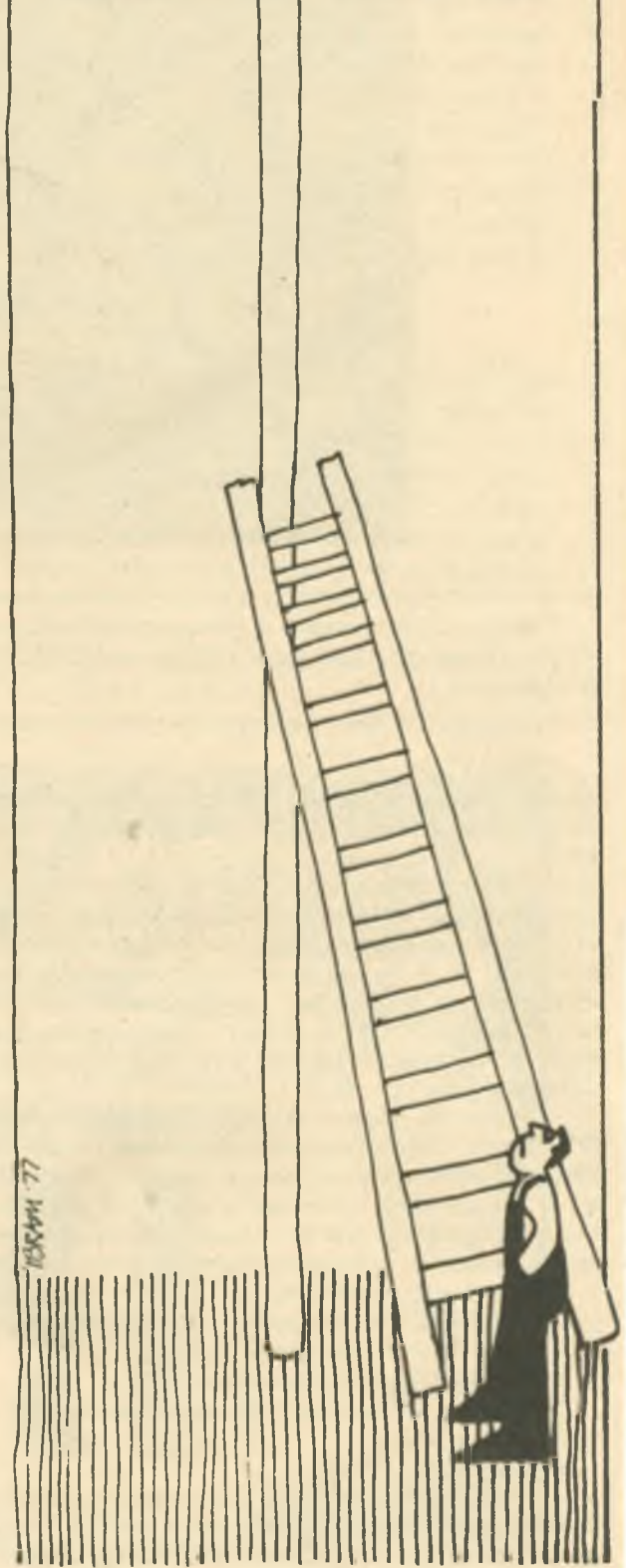
Kapitalizmin, kapitalist ekonominin kaçınılmaz bunalımı, özellikle Türkiye gibi geri kalmış ülkelerde sermayedarların sorunlarının gittikçe daha büyümesine neden olmakta. Sermaye, sorunlarının çözümü için emekçi ücretlerinin daha büyük bir bölümüne el koyma mücadelesi veriyor. Sermayenin hükümetlerinin bütün kanunları, uluslararası sermayenin kuruluşlarının bütün önlemleri bu hedefe yönelik. Bugün karşılaştığımız zamlar ekonomik tedbirler, enflasyonu önlemek için değil daha da körükleyerek, emekçilerin satın alma güçlerini daha da düşürmek, kapitalistlerin kârlarını daha da arttırmak için yürürlüğe konuyor.

Sermaye bu bilinçli politikasını gizlemek, ücretlerin satılma gücünü düşürmekle yetinmeyip ücretlerin parasal değerinde düşürmek, hiç değilse sabit tutmak için enflasyonun nedeni olarak ücret artışlarını gösteriyor. Emekçilerin ücret artışlarına karşı tedbirler istiyor. Bu konudaki veriler bunun açık bir yalan olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye'de ücretler toplam maliyetlerin %3'ü ile %10'u arasında değişiyor. Ancak fiyatlardaki artışlar bunların çok üstünde. Örneğin Türkiye'de taşıt araçları imalatında ücretler %30 artsa bunun taşıt fiyatlarına getirdiği artış ancak %1-2 oysa Türkiye'de yıllık fiyat artışları %20 ile %30 arasında değişmekte.

Açıkça görülüyor ki pahalılık emekçilerin gelirlerindeki artıştan değil, kapitalist ekonominin özünden kaynaklanıyor. Bu nedenle enflasyonla, pahalılıkla mücadelenin yolu sermayeyle sermaye sahiplerinin çıkarlarıyla mücadeleden geçiyor. Tekellerin gücü, emperyalizme bağımlılık zinciri kırılmadıkça, kapitalist sömürü sürdükçe pahalılıkta devam edecektir. Çözüm mevcut ekonominin daha iyi yönetimi değil, emekçi kitlelerin örgütlü mücadeleleri ile kapitalist sömürüyü ortadan kaldırmalarıdır.

750

T.L.

Mühendis, idari personel ve teknisyenlerin uluslararası "Bağlantı Komitesi" 19,20 Aralık 1977 günleri MOSKOVA'da toplanıyor.

15,16,17, Nisan 1975 tarihlerinde İtalya'nın TORİNO kentinde toplanan Uluslararası Konferans sonucunda oluşturulan, Mühendis, idari personel ve teknisyenlerin Uluslararası Bağlantı Komitesi, şimdiye kadar birincisi 10 Ekim 1975'te Paris'te; ikincisi 13,14 nisan 1976'da Marekeş'te olmak üzere iki toplantı dönemini gerçekleştirdi. Bağlantı komitesi, üçüncü toplantının Sosyalist bir ülkede yapılmasını kararlaştırmış ve bu konuda Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi'ne öneride bulunmuştu. Öneriyi olumlu karşılayan Sovyet Sendikaları Merkez Konseyi üçüncü toplantı döneminin 19,20 Aralık 1977 günleri Moskova'da yapılması için çağrıda bulundu.

Moskova'da toplanacak olan "Bağlantı Komitesi" 1975 yılında Torino Konferansından buyana oluşan yeni gelişmeleri değerlendirecek. Böylece, Mühendis, idari personel ve teknisyenlerin toplumsal ve ekonomik düzeylerde meydana gelen gelişmeleri iki yıl önce hazırlanan belgelerin zenginleştirilmesini ve güncelleştirilmesini sağlayacak.

Toplantının gündeminde şu konular yer alıyor:

- * Mühendis, İdari Personel ve Teknisyenlerin talepleri
- * Ücretli bulucularla ilgili yasa önerileri
- * Sürekli eğitim üzerine öneriler

Toplumun değişiminde, mühendis, idari personel ve teknisyenlerin rolü

* Uluslararası işbirliği

* Sonuç belgesi Bağlantı komitesine üye olan çeşitli ülkeleri Teknik Eleman Örgütleri yukarıda belirtilen konular doğrultusunda, elde ettiği deneyim ve kazanımlarını diğer

teknik eleman örgütlerine ve Dünya Teknik eleman örgütlerine aktaracak. Öte yandan toplantının son günü teknik elemanların sınıfsal rolü üzerine bir açık oturum yapılması düşünüyor.

TÜTED Moskova'da yapılacak bağlantı Komitesi'nin çalışmaları hakkında yaygın organlarında bilgi verecek.

Mühendisler, idari personel ve teknisyenlerin ULUSLARARASI SENDİKAL KONFERANSI 15-16-17 NİSAN 1975 Torino-İTALYA

15-16-17 Nisan 1975 tarihleri arasında TORİNO'da toplanan Teknik Elemanlar Birinci Uluslararası Sendikal Konferansı dünya teknik elemanlarının sendikal mücadelesinde önemli bir yer tutuyor. Beş kıtadan 26 ülkenin 48 teknik eleman örgütünün katıldığı konferansta teknik elemanların ekonomik, politik mücadelelerini yönlendirecek etkin kararlar alındı. Ayrıca Konferans yapılan çalışmaların çok önemli sonuçlarından memnunluk duyarak, deney alışverişini kolaylaştırmak, sendikal mesleki ve bilimsel örgütlerin, belli talep konularıyla, veya bölgelere, ülkelere özgü sorunlarla ilgili toplantılar yapmak amacıyla çalışmalarını sürdürmeye karar verdi.

Bu amaçla Konferans Düzenleme komitesini, sendikal mesleki ve bilimsel örgütleri temsil eden yirmi üyeli bir "Bağlantı Komitesi" haline getirmek kararı aldı.

TÜTED Torino Konferansı'na davet edildi. Fakat yasalarda gerekli olan katılma izni verilmedi. Konferans'a katılmamasına rağmen, TÜTED, Konferans dokümanlarını türkçeye çevirerek bir kitap halinde yayınladı.

Necdet Bulut

Lonca sisteminde bir mesleki eğitim yöntemi olarak başlayan çıraklık kurumu, gelişmiş kapitalist ülkelerde Sanayi Devrimi ile birlikte emeğin sömürüsünde en büyük araçlardan biri haline gelmiştir. Sanayi Devriminin getirdiği makinalaşma ile emeğin üretimde elle yerine getirdiği işlevlerin hafiflemesi ve azalması, burjuvazinin ucuz ve daha az baş kaldıran bir insangücü kaynağına, çocuk ve genç işçilere, el atmasına yol açmıştır.

Dışa bağımlı, çarpık bir sanayileşme ile kapitalist aşamaya gelen ülkemizde de bu kaynak alabildiğine sömürülmektedir. Çoğu çocuk yaşta olan binlerce çırağın, insanlık dışı sömürü ve baskı koşulları altında ezildiği, başta eğitim öğrenim olmak üzere pek çok haklarının ellerinden alındığı, zihinsel ve beden gelişmelerinin önlenildiği bilinen bir gerçektir. İş hayatında her türlü denetimden uzak, boğaz tokluğuna çalıştırılan bu genç işçiler hiç bir mesleki ve sosyal güvenceye de sahip değildirlir.

20 Haziran 1977'de kabul edilen 2089 sayılı "Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu" bu işçilerin statülerinin daha da belirlenmesini sağlamıştır. Ne var ki, yeni getirilen bu statü ile çocuk ve genç işçiler üzerinde sürdürülen sömürünün azalmak yerine daha da artacağı ve meşruluk kazanacağı kuşkuyla da doğmuştur.

Yeni yasa veli veya vasisinin yanında çalışanlar dışında tüm çırakların sözleşme ile işyerlerine bağlanmalarını öngörmektedir. Bununla birlikte, bir işyerinde çalışan çırakların sözleşmeli olup olmadıkları denetleyecek hiç bir önlem getirilmemektedir. Bu konuda yasada yer alan tek husus, işverenin çırak alacağı zaman Mahalli Çırak Eğitimi Komitesine başvurmasıdır. Çırak almak isteyen işveren, eğer bu çırak kendisinin velisi veya vasisi bulunduğu bir genç değilse, durumu 7 gün içinde Mahalli Çırak Eğitimi Komitesine bildirecektir. Yasanın 47. maddesine göre bu komite şu üyelerden oluşmaktadır:

"1. Milli Eğitim Müdürü veya temsilcisi,

2. Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanı veya temsilcisi,

3. Mahalli Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanlar Meclisince seçilecek üç temsilci,

4. Ticaret ve Sanayi Odası temsilcisi,

5. Milli Eğitim Müdürlüğünce meslek okullarından seçilecek bir temsilci."

Yani, işyeri sahibi, işyeri sahiplerinin çoğunlukta oldukları bir kurula başvuracaktır. Bu yöntemin uygulanabilirliği bir yana, işverenler hem kadı olmaktadır hem de davacı.

İşyeri sahibi eğer yukarıda sözü edilen komiteye çırak alacağını bildirmişse, yasanın 16. maddesi gereğince, o çırağın velisi ile sözleşme yapmak zorundadır. Yapmazsa ne olur? Yasanın 52. maddesi gereğince 500 liradan 1000 liraya kadar para cezasına çarptırılır. Suçun tekrarlanması halinde ceza iki katına çıkarılır. Ayrıca, aynı maddeye göre, para cezasının takdiri de yine işverenlerin çoğunlukta olduğu "Mahalli Çırak Eğitimi Komitesi"ne bırakılmıştır.

Bu sakat sözleşme sistemine ek olarak, yasa, 12. maddede "Çırak bir öğrencidir" diyerek bu çocuk ve genç işçilerin sömürmesine kılıf hazırlamaktadır:

- 13. maddeye göre çırakların ücretleri, asgari ücretin % 30'una kadar inebilmektedir.

- Aynı madde bu ücretin altı ayda sadece % 5 artmasını öngörmektedir.

- 14. madde 507 sayılı yasaya tabi işyerlerinde (Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'na bağlı işyerleri) çalışanların saat 21.00'e kadar çalıştırılabileceklerini söylemektedir.

- Burjuvazinin iş yasasında bile 1 ay olan deneme süresi bu yasada 2 aya çıkarılmaktadır.

- Çıraklık sözleşmesinin işverence feshi iş yasasının bile gerisinde hükümlere bağlanmıştır.

- 32. madde, "çıraklar kalfa belgesi aldıktan sonra, iki yıllık süre için çalıştığı işyeri sahibinin veya vekilinin muvaffakatini almadan başka bir işyerine giremezler." demektedir.

- 16. maddeye göre, "çırağın sözleşme süresi içinde reşit olması halinde de çıraklık sözleşmesi devam eder" denmektedir.

- 17. maddeye göre, kalfalık sınavında başarı gösteremiyenler çırak olarak çalışmaya devam edeceklerdir.

Aslında yasanın çeşitli maddelerine dağıldığı için pek göze çarpmayan sınav konusunun biraz açılması gereki-

yor. Eğer sözleşmeyle işyerine bağlanabilirse, bir çırak, asgari ücretin %30' u kadar bir ücretle işe başlayacak, çıraklık süresi dolunca (çıraklık süresinin saptanması da yine işverenlerin ağır bastığı merkezi bir kurula bırakılıyor) kalfalık sınavına girecek. Başarı kazanamazsa çıraklığı sürecek, bir yandan da altışar ay aralıklı olmak üzere üç sınav hakkı daha kullanabilecek. Yani başarı gösteremezse çıraklık süresinin üzerine en az bir buçuk yıl daha çıraklık yapacak. 4. ve son hakkında da başarı gösteremezse ömür boyu çırak kalmaya mahkum olacak. Çırağın yaşamında bu denli önem taşıyan kalfalık sınavını "Kalfalık İmtihan Kurulu" yapacak. Yasanın 29. maddesine göre bu kurul şu üyelerden oluşuyor:

"a) Mahalli Çırak Eğitimi Komitesinden bir asil, bir yedek,

b) İlgili dernek üyelerinden üç asil, üç yedek,

c) Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi bir asil, bir yedek."

Açıkça görülmektedir ki kendileri de çırak çalıştıran işyeri sahipleri kalfalık sınav kurulunda da çoğunlukta. Ve çırağın kalfa olabilmesi yalnızca bu kurulun elerine bırakılmıştır.

Kalfaların durumu da aslında çıraklarınkinden pek parlak gözükmemektedir. Üç yıl fiilen kalfa olarak çalışınca ustalık sınavı hakkı doğmaktadır. Bu sınavı da yine içinde Ticaret ve Sanayi Odasının, Mahalli Esnaf Dernekleri Birliğinin ve Milli Eğitim Bakanlığının temsilcilerinin bulunduğu bir kurul yapacaktır.

Yasa, getirdiği geçici maddelerle bugün kalfalık ve ustalık belgelerine sahip olmadan çalışanların, çıraklık, kalfalık sürelerinin 1,5 misli çalışmış olmaları koşuluyla sınava girerek bu belgeleri alabileceklerini söylemektedir. Öte yandan, işyeri sahibi olanlara bu belgenin verilmesi için yalnızca 2 yıl çalışmış olmak koşulu getirilmiş, sınava gerek görülmemiştir.

Görüldüğü gibi, hazırlanışında işverenlerin çok etkili oldukları anlaşılan bu yasa getirdiği anti-demokratik hükümlerle çırakları ve kalfaları adeta birer köle durumuna sokmaktadır.

Faşist tirmanışın yoğunlaştığı günümüzde çırak, kalfa ve ustalar üzerinde sürdürülmek istenen bu baskı düzenine karşı çıkmayı demokrasi mücadelemizin bir parçası saymak zorundayız. Anayasaya aykırılığı açık olan bu yasanın getirdiği çağdışı hükümlere karşı sürdürülecek yasal mücadele kendisini ilerici, demokrat sayan her teknik elemanın omuz vermesi gereken bir mücadeledir.

TKİ AŞKALE MADEN OCAĞINDA İŞÇİLERİN DİRENİŞİ SÜRUYOR:

Kış aylarına girdiğimiz şu günlerde, uzun kömür kuyrukları hepimizin bildiği ve çoğumuzun yaşadığı somut bir gerçektir. Yetkili ağızlar kömür kuyruklarının nedenini ise, yetersiz kömür ve enerji üretimine bağlamaktadırlar. Halkımız yetkililerden enerji üretimini arttırıcı bazı önlemler beklerken, TKİ Kurumu Genel Müdürlüğü yönetim kurulu 27.9.1977 gün ve 2406/1288 sayılı kararıyla Aşkale ocağını süresiz olarak kapattığını açıklarken, "istihsalin yapılamaması, aşırı zarar ve işletmenin teknik yapısının doğurduğu zorlayıcı sebebler"i geçici olarak ileriye sürüyordu.

Yetkililerin ileriye sürdükleri gerekçelerde gerçek payı nedir? Acaba kapatılma olayının altında başka nedenler yatmaktadırmı? Tüm bu sorulara yanıt verebilmek için olayların gelişimini kısaca inceleyelim

TKİ Şark Linyitleri Aşkale ocağında Yeraltı Maden İş sendikası yetki almış olmasına rağmen "TKİ İşverenleri Sendikası" tarafından uzun bir süre tanınmamıştır. Bu nedenle, işçiler yaptıkları 90 günlük bir grev sonunda işvereni toplu sözleşme masasına oturtmuşlar ve 15.4.1977 tarihinde toplu sözleşmeyi imzalamışlardır.

Ne varki, TKİ sözleşmeye uymamış ve son olarak tam üç ay işçilere ücret ödememiştir. Aşkale işçileri, ekonomik baskıların yanı sıra, taşlı, sopalı, silahlı faşist saldırılara uğramıştır. Faşist saldırıları püskürten Aşkale işçileri Yeraltı Maden-İş sendikası öncülüğündeki mücadelesini ve direnişini bilinçli ve kararlı olarak sürdürmüş ve günümüze kadar gelmiştir.

İşverenin kapatma kararına rağmen aşkale ocağı bu gün üretimini sürdürmektedir. Şimdi gelelim TKİ işverenin kapatma kararı ile ilgili gerekçelerine ve bu gerekçelerdeki gerçek payına.

Devletin ilk gerekçesi "istihsalin yapılamaması....." idi. TKİ bu savı ile kendisine bağlı bir üretim birimi ça-

lıştıramadığını itiraf etmektedir. Üç ayı aşkın bir süredir bu işyerinde ne idari nede teknik bir yetkilinin bulunmuyor olması bunun açık bir kanıtı olmaktadır. Ancak bu süre içinde üretim durmamıştır. İşçiler grev günlerinde olduğu gibi bu süre içinde ocağı çalıştırmışlar ve üretime devam etmişlerdir.

İşverenin bir diğer gerekçesi ise "aşırı zarar ve işletmenin teknik yapısının doğurduğu zorlayıcı sebebler....."

TKİ işvereni zarar nedeniyle ocak kapatmaya kalkarsa tüm ocakları kapatması gereklidir. TKİ'nin zararı, burjuvaziye ucuz enerji ve girdi mal sağlamak için, kendi maliyetinin çok altında kömür satışları yapmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum devlet eliyle burjuvaziyi güçlendirme politikasının bir parçası olmaktadır.

Kaldı ki, Aşkale ocağı TKİ işletmeleri arasında en az zarar eden bir işletmedir ve zarar oranı yıldan yıla düşmektedir. Bu durum TKİ yıllık faaliyet raporlarında da sabittir. Aşkale ocağının TKİ'nin toplam zarar içindeki payı 1972'de %3.2 iken 1976 da %0.6'ya düşmüştür.

"İşletmenin teknik yapısının doğurduğu zorlayıcı sebebler..." diye bir gerekçe ile bir üretim birimini kapatmağa kalkmak, o üretim biriminin yöneticileri için sadece bir acz ifadesidir. Teknik yetersizlikler varsa bunları gidermek için gerekli önlemleri almak TKİ işverenin aslı görevidir. Kaldı ki Planlanan (hedeflenen) üretimin gerçekleşme oranı 1964 de %61.4 iken 1976 da %97.0 ye çıkmıştır. Eğer dendiği gibi, teknik yapının doğurduğu zorlayıcı nedenler var olsaydı, bu denli yüksek bir gerçekleşme var olamazdı. Bu gerçekleşme son derece zorunlu yatırımlarla mümkün olabilmıştır.

Görüldüğü gibi gösterilen gerekçelerin tümü gerçek dışıdır. Belirli aksaklıklar işverenin beceriksizliği ve yeteneksizliğinden kaynaklanmaktadır.

Amaç, Aşkale ocağında yükselen kararlı ve bilinçli mücadelenin kırılmasıdır. Enerji bunalımının yoğun bir biçimde yaşandığı ve kış aylarının geldiği bu günlerde, emekçi halkımız yakıt sıkıntısı çekerken, MC Linyit ocaklarını kapatarak halkımızı soğuğa mahkum etmektedir.

TÜTED BEŞEVLER PANELİNE KATILDI

DGDF'ye bağlı AYÖD'un (Ankara Yüksek Öğrenim Derneği) düzenlediği "Beşevler Bölgesindeki Okullarla İlgili Sorunlar" konulu panele Merkez Yönetim Kurulu üyemiz Necdet Bulut katıldı.

Panelde, içinde Gazi Eğitim Enstitüsü'nün de bulunduğu 7 öğretmen okulu, Ankara Üniversitesine bağlı 3 fakülte, AİTİA ve Anadolu Eczacılık Yüksek Okulu ile birkaç endüstri meslek lisesinin yer aldığı Beşevler Bölgesindeki okulların faşist işgalden kurtarılması için devrimci-demokrat-yurtsever güçlerin neler gerektiği görüşüldü. Çözüm yolları ve örgütlerin bu çözümlere katkıları tartışıldı. Özellikle 2. MC'nin iç işleri yetkililerinin kitleleri yanıltmak için yaratmak istedikleri imajların sergilendiği panelde TUMAS, TUMÖD, TÖB-DER, TÜTED ve DGDF konuşmacıları demokratik güçlerin eylem ve güçbirliği sorununun örgütlü bir güç haline getirmedeki rolünün önemi üzerinde de durdular.

"ADMMA-YO"DA ÖĞRENİM ÖZGÜRLÜĞÜ PANELİ

4 Kasım 1977 günü Ankara Mimarlık Mühendislik Akademisi Öğrenci Derneği'nin Düzenlediği "ADMMA-YO"da Öğrenim Özgürlüğü, Can Güvenliği konulu Panel'e TÜTED Adına MYK üyesi Necdet Bulut katıldı. TÜTED'le birlikte Panel'e TMMOB, TÖB-DER, TUMAS, TUMÖD, DGDF, AMMYO-DER katıldı.

24.8.1977 gün ve 16007 sayılı Resmî Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren 2102 sayılı Yasanın 3.maddesinde, "K.İ.T.Personeline 440 Sayılı Kanunun 30.maddesiyle geçici 7.maddesinde öngörülen hakların verilebilmesi için T.B.M.M.ce bu teşebbüslerin bilançolarıyla netice hesaplarının tasvib edilmiş, genel görüşmeye tabi olanların görüşmelerinin tamamlanmış olması gerekir" şeklinde bir hüküm yer almış bulunmaktadır.

TÜTED İZMİT ŞUBESİ KURULDU

TÜTED'in İzmit'te Şubesini açmak için başvuran teknik elemanlar TÜTED MYK'nca Müteşebbis Yönetim Kurulu olarak atandı.

TÜTED İzmit Şubesi şu üyelere oluştu:

Mustafa Ali Tügen	Teknisyen
İlhan Acar	Makina Mühendisi
Mustafa Bayrakçı	Teknisyen
Tezcan Özdemir	Mimar
Türkan Özerdal	Ziraat Yük.Mühendisi
Şengül Karademir	İnş.Müh.
Salim Kaynarcan	Teknisyen

TÜTED TEKİRDAĞ TEMSİLCİLİĞİ ATANDI

TÜTED'in Tekirdağ'da Şubesi'nin oluşturulması ve Örgüt faaliyetlerinin sürdürülmesi için Yerel temsilci olmak üzere başvuran Kemalettin Kaya'ya Yerel Temsilcilik yetkisi verildi.

KİT PERSONELİNİN KAZANILMIŞ HAKLARI ORTADAN KALDIRILAMAZ

Yürürlüğe konulan bu hükümlerle, aralarında üyelerimizin de bulunduğu tüm K.İ.T. personelinin yasal ikramiye hakları belirsiz bir tarihe ertelenmiş olmaktadır. Halen sözü edilen kuruluşların 1966 yılına ait bilançolarının incelendiği dikkate alınırsa, bu yılın bilançolarının ancak 10-12 yıl sonra incelenebileceği görülür. Bunun kamu görevlisi için çok uzun bir süre olduğu kuşkusuzdur.

Bu süre içinde birçok KİT personeli emekliye ayrılmış, birçoğu da ölmüş olacaktıdır. Bunlar açısından yasal ikramiye hakkı tümden ortadan kaldırılmış olmaktadır. Paranın alım gücündeki hızlı düşüş karşısında, 10-12 yıl sonra alınacak ikramiyelerin, bugünkü miktara denk olmayacağı da açıktır. Bu nedenle ödenecek ikramiyelerde haksız bir indirme sözkonusudur.

Zaten güç koşullar altında çalışan K.İ.T. Personelinin kazanılmış haklarını ortadan kaldıran ve hakkın özüne dokunan bu yasa hükmünün yürürlükten kaldırılması için yeni bir öneri ile çaba harcıyacağımızı umar, saygılar sunarız.

TMMOB BAŞKANI
Teoman ÖZTÜRK
TUM-DER BAŞKANI
Erhan TEZGÖR
TÜTED BAŞKANI
Aykut GÖKER

ENERJİ-DER BAŞKANI
Nusret MUTLU ve
TUM-ZERBANK-DER BAŞKANI
Hicri SARAÇOĞLU

Örgüt Başkanları, Parlamenter'lere mektup yolladı

TÜTED HABERLER • TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI • Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni TÜTED adına Aykut GÖKER • Yayın Kurulu: Günay BOLAZAR/Osman AYBERS/Arif ŞEN-TEK/Bülent VARGEL • Haberleşme Adresi: Mithatpaşa

Cad. 28/24 - Ankara • Fiyatı 250 kuruş • Yıllık Abone 30 lira • Altı aylık abone: 15 lira • Yazılar kaynak gösterilmek üzere aktarılabilir • Dizgi: ÇİĞ Yayıncılık Ltd. Şti. Tel: 17 97 04 - Ankara • Baskı: MAYA Matbaası Tel: 17 78 30 - Ankara. Düzenleme: İbrahim Niyazioğlu

24 DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTÜNÜN KATILDIĞI, BURSA, DENİZLİ, TRABZON MİTİNGLERİ 5 KASIM GÜNÜ YAPILDI.

Binlerce kişinin katıldığı miting ve yürüyüşlerde, ortak olarak saptanan ekonomik ve demokratik slogan ve pankartlar ağırlıklı olarak yer aldı.

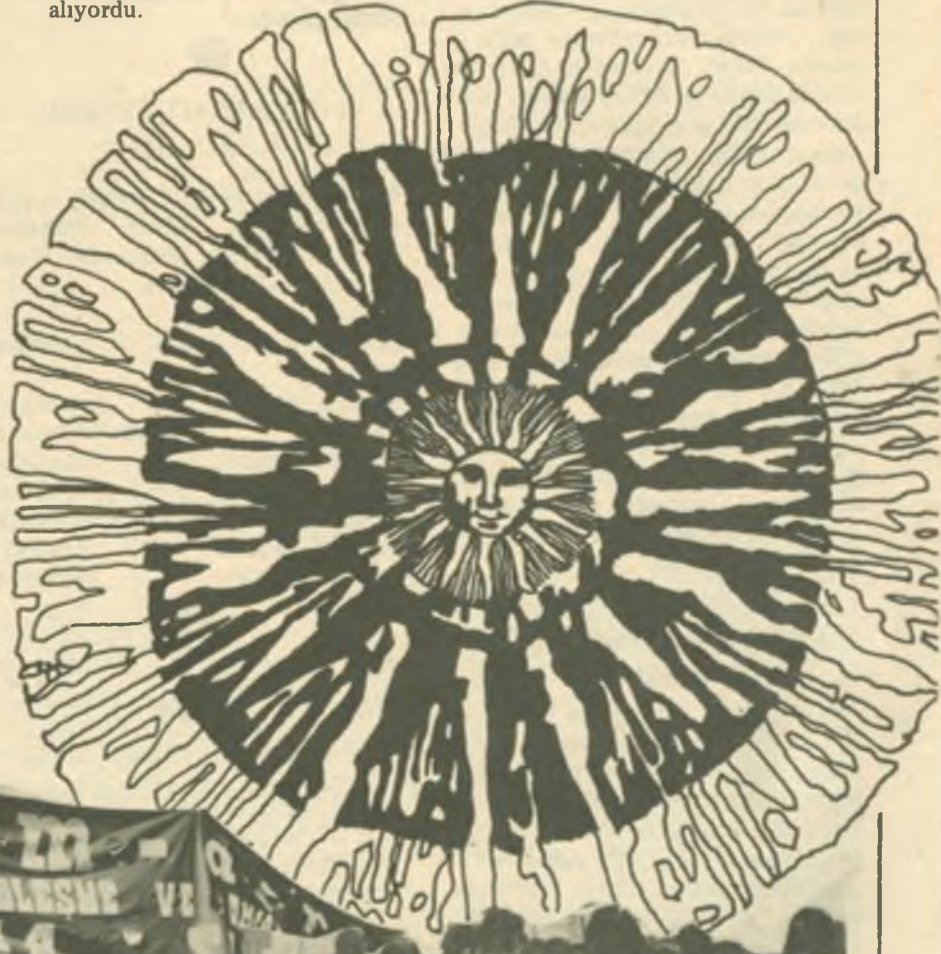
- TÜM ÇALIŞANLARA GREVLİ, TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKA HAKKI
- ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ
- İŞÇİ-MEMUR AYRIMINA SON
- EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET
- SENDİKA HAKKIMIZ SÖKE SÖKE ALIRIZ
- MEYAK'A HAYIR
- FAŞİST BASKILARA SON
- ZAMLARA HAYIR
- ASGARİ ÜCRET, BEŞBİN NET
- MESS'E KARŞI İŞÇİ SINIFI İLE OMUZ OMUZA
- ÖĞRETMEN, MEMUR, TEKNİK ELEMAN KIYIMINA SON
- CAN GÜVENLİĞİ, EĞİTİM-ÖĞRETİM ÖZGÜRLÜĞÜ
- FAŞİZM PAHALILIK ZULÜM VE KAN DEMEKTİR
- ANTİDEMOKRATİK YASALARA HAYIR
- KİT ÇALIŞANLARININ İKRAMIYE HAKKI GASPEDİLEMEZ
- KİTLE İMHA SİLAHLARINA HAYIR

Pankart ve sloganlarının yanında, miting meydanında toplanan binlerce kişi ise;

- KAHROLSUN FAŞİZM
- BAĞIMSIZ TÜRKİYE
- İŞÇİLERİN BİRLİĞİ, HALKLARIN KARDEŞLİĞİ

sloganlarını ortak olarak bağırdı. Yürüyüşün en ön sırasında ise Demokratik Kitle Örgütlerinin içinde bulunduğu ortak çalışmanın bir ifadesi olarak "YAŞASIN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ" pankartı yer alıyordu.

FAŞİST BASKILARA SON

D Ü Z E L T M E

TÜTED Haberler'in elinizdeki 52. sayısının 2. ve 3. sayfalarında meydana gelen tashih hatalarından dolayı bazı paragraf ve cümlelerin anlamı değişmiştir. Düzeltir, özür dileriz.

2. Sayfa 1. Sütun : 3. Satır : MESS
5. Satır : sermayenin
8. Satır : MESS'e bağlı 12 işyerinde
"Lokavt" uygulamasına geçildi. Böylece dışa bağımlı tekelci sermayenin örgütü MESS işçi sınıfının DİSK çatısı altında örgütlü olarak verdiği
16. Satır : MESS görevini yerine getirmek için binlerce işsize yeni işsiz katmaktan çekinmiyor.
2. Sütun : 7. Satır : nılmış ekonomik ve demokratik hakları geriletmeye yöne-

3. Sayfa 17. Satır : gütlü mücadeleye dönüştürülemediği, sadece şikâyetler, be
alttan 15. Satır : şist mücadeleye kanalize edilebilmesinde önemli işlev-
alttan 11. Satır : yurtseverlerin, sosyalistlerin demokratik kitle örgütlerinin ya-